

Svěřenský soud (zemský soud v Praze) schválil smlouvy o odprodeji části kmenové podstaty svěřenské. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a odmítl návrh na schválení smluv.

Důvody:

Zákonem ze dne 3. července 1924, čís. 179 sb. z. a n., nabyvším podle §u 19 účinnosti za tři měsíce po vyhlášení, tedy dnem 14. listopadu 1924, byla zrušena svěřenství všeho druhu, a pozbyly tímto dnem podle §u 18 platnosti všechny předpisy zákonů a nařízení o svěřenstvích, pokud jsou v rozporu s tímto zákonem, zejména §§ 618 až 645 obč. zák., §§ 108, 220 až 256 nesp. říz., zákony ze dne 13. června 1868, čís. 61 ř. zák. a ze dne 27. března 1918, čís. 117 ř. zák., §§ 50 čís. 4, 78 prvý odstavec, 116 j. n., §§ 97 druhý odstavec a 109 ex. ř., nařízení uher-ského ministerstva spravedlnosti ze dne 7. dubna 1869, čís. 1889 J. M., §§ 2 čís. 1 a § 42 zákona čl. I. z roku 1911. V platnosti zůstala pro-zatímně pouze ta činnost svěřenských soudů, která je v onom zákoně ustanovena výslovně, mezi kterou však nenáleží schvalování odprodejí svěřenských nemovitostí (srovnej zákon ze dne 27. března 1918 čís. 117 ř. zák.). Je tedy zřejmou protizákonností (§ 16 nesp. říz.), dostalo-li se smlouvám, o které běží, byť i za účastenství opatrovníka svěřenství a potomstva, pokud se týče opatrovníka nezletilých čekatelů soudem prvé stolice svěřenského a rekursním soudem opatrovníckého schválení, o kteréžto poslední ostatně nebylo ani žádáno. Právem vytýkají stěžo-vatelé rekursnímu soudu také nedůslednost, když na jedné straně pro-hlašuje činnost svěřenského soudu za skončenou, ale na druhé, před-pokládav, že by mohlo běžeti o činnost prvého soudu jako opatro-vnického soudu, řídí se ve věci samé — totiž přesně řečeno ve věci opa-trovnické — výhradně údaji svěřenského protokolu, uvádí-li, že v tomto protokolu je zapsán jako držitel svěřenství František Antonín T., a ja-kožto tři čekatelé jeho dva synové a jeho bratr, při tom však neběře zřetele na další spisy »opatrovníckého« soudu, na spisy zahájených ro-zepří v otázkách svěřenství. Poněvadž dle shora řečeného podán Fran-tiškem Antonínem T-em návrh dle zákona nepřipustný, bylo dovolacímu rekursu vyhověti, napadené usnesení jakož i usnesení prvého soudu zru-šiti a zmíněný návrh odmítnouti.

Čís. 5546.

Při zápůrčí žalobě není třeba, by rušitel osvojoval si určité p r á v o, omezující cizí vlastnictví. Ba nevádí ani, že rušitel výslovně přiznává, že k zásahu do cizího vlastnictví oprávněn není.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1925, R I 1014/25.)

Procesní soud prvé stolice zamítl žalobu, aby bylo uznáno, že žalobci jsou skutečnými neobmezenými vlastníky role jim v pozemkové knize do knihovního vlastnictví připsaného, že žalovaným

k tomu pozemku nepřísluší žádné právo, zejména právo užívání, že žalovaní tím, že dne 18. července 1925 posekali krmivo na pozemku, rušili vlastnictví žalobců k pozemku tomu, že jsou povinni to uznati, a každého zasahování do vlastnického práva k pozemku tomu se zdržeti. **O d v o l a c í s o u d** zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by vyčkaje pravomoci a doplně řízení, znovu rozhodl. **D ů v o d y:** Žaloba domáhající se rozsudku, že žalobci jsou vlastníky pozemku, není žalobou určovací, jak procesní soud mylně odůvodňuje, nýbrž jest žalobou o plnění. Jde očividně o žalobu zápůrčí po rozumu §u 523 obč. zák., která čelí k obhájení vlastnictví pozemku žalobců proti žalovaným, kteří rušili vlastnictví žalobců jiným způsobem než zadržováním. Rušení samo může záležeti v tom, že si žalovaní osobují o své újmě jakékoli nakládání věcí žalobců, anebo že volnému vykonávání vlastnického práva kladou překážky, a v obou případech nesejde na tom, zda si žalovaní osobují k takovému obmezování cizího vlastnictví právo čili nic, také není třeba, by se zasahování do cizího oboru vlastnictví jevílo jako trvalé obmezení, a aby mohlo tvořiti obsah služebnosti nebo některého jiného práva, a slouží tedy žaloba zápůrčí k zamezení každého bezprávného vsahání v obor vlastnický. Procesní soud, vycházející z mylného názoru, že jde o žalobu zjišťovací (§ 228 c. ř. s.), neprávem pokládá za zbytečné zjišťovati skutkový stav, poněvadž prý žalobci nemají právního zájmu na určení právního poměru, který byl žalovanými přiznán.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Odvolací soud zcela správně posoudil právní povahu žaloby jako žaloby zápůrčí (§ 523 obč. zák.), jejímž konečným cílem nebylo zjištění neomezenosti vlastnictví, nýbrž jen předpokladem a z konečného žalobního návrhu lze zcela zřetelně seznati, že žalobci domáhají se ochrany svého vlastnictví k pozemku proti rušení jeho žalovanými, navrhujíce, by byli uznáni povinnými zdržeti se každého dalšího zasahování do jejich práv vlastnických. Jde tu tedy zřejmě o žalobu na plnění, nikoli o žalobu určovací. Při zápůrčí žalobě vlastnické (§ 523 obč. zák.) není třeba, aby rušitel osvojoval si nějaké určité právo, cizí vlastnictví omezující, a jest též lhostejno, že žalovaní ve sporu ani nepopírali neomezenost vlastnického práva žalobců k pozemku. Stačí, že bylo jejich činností zasáhnuto rušivě do obsahu vlastnického práva žalobců a tito jsou oprávněni domáhati se soudního výroku, zakazujícího pokračování v takových rušebních činech pro budoucnost. Rušebním činem jest dojísta i užívání pozemku cizího posečením a sklizením úrody proti vůli vlastníka, jímž porušují se jeho práva k neomezenému užívání pozemku (§ 354 obč. zák.) a vlastník může se domáhati soudní ochrany svobody (neomezenosti) svého vlastnictví i tenkrát, když rušitel výslovně přiznává, že k zásahu do cizího vlastnictví oprávněn není (srv. Randa: Vlastnictví: o žalobě zápůrčí, Ehrenzweig: System rak. práva soukr. I. díl, 2. pol. § 246, str. 331 a násl.).